

Redovisning av uppdrag elevhälsa

Inledning

Vilna-utredningen, som överlämnades till förvaltningen mars 2022, konstaterar att det finns behov av ett arbete för stärkt kvalitet och likvärdighet i elevhälsoarbetet i Danderyds kommun.

De fem huvudområden som utredningen föreslår är

- kompetensutvecklingsinsats
- kommungemensam elevhälsoplan
- enhet för elevhälsa med en barn- och elevhälsochef
- analys och ställningstagande inom två år gällande organisatorisk tillhörighet av skolsköterskor och kuratorer
- utveckling av kvalitetsarbetet gällande elevhälsa

Sedan november 2022 har förvaltningen en central enhet för elevhälsa med en barn- och elevhälsochef (som också är chef för kommunens del av Ungdomsmottagningen).

De elevhälsoprofessioner som i dagsläget är organiserade under barn- och elevhälsochefen är

- två specialpedagoger med övergripande utvecklingsuppdrag mot förskolan respektive sär- grund- och gymnasieskolan (respektive 100 % tjänst)
- skolläkare (80 % tjänst)
- skolsköterska med samordnande uppdrag för elevhälsans medicinska del (20 % tjänst)

Bakgrund

Elevhälsan är ytterst ett huvudmannansvar.

Det är huvudmannens ansvar att anordna elevhälsa och se till att rektor har tillgång till samtliga yrkeskategorier som skollagen kräver.

Det är också huvudmannens ansvar att tillse att det på varje skola finns tillräcklig tillgång på elevhälsa för att främst kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande samt, från och med 2023-07-02, kunna arbeta på individ-, grupp- och skolenhetsnivå.

Skollag (2010:800)

2 kapitel; Huvudmän och ansvarsfördelning;

25 § Elevhälsans omfattning;

- Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser

- För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och *specialpedagog eller *speciallärare

- Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande

- Elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål

- *Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå

- *Elevhälsans arbete ska ske i samverkan med lärare och övrig personal

- *Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete

- *Elevhälsan ska vid behov samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten

* från och med 2023-07-02

Uppdragsredovisning till nämnden

Utvecklingssteg för den nya elevhälsoenheten

Förvaltningen arbetar med en modell i flera steg för utvecklingen av den nya elevhälsoenheten.

Fördelarna med flerstegsmodellen är att prioritering kan ske på de områden där det finns särskilda skäl för förändring utifrån brister i laguppfyllelse. Gällande de yrkesgrupper där behoven inte är lika stora finns det då utrymme för en process av djupare analys, ytterligare skollednings- och medarbetarinflytande samt förankring.

Psykologresurs

I linje med Vilna-utredningens analys och förslag ser förvaltningen ett prioriterat behov att börja med en central organisering av psykologer med placering på respektive skolenhet. Den främsta anledningen att prioritera arbetet med denna yrkesgrupp är att det här finns särskilda brister i laguppfyllelse; likvärdighet och kvalitet inklusive tillgång.

På flertalet skolor saknas idag psykolog i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Det saknas också en samordning för att utveckla och kvalitetssäkra arbetssätt samt det saknas en utsedd psykolog som innehar psykologiskt ledningsansvarig (lagkrav).

För att åtgärda brister i laguppfyllelse har förvaltningen under vårterminen 2023 påbörjat arbetet för att införa en central organisering av psykologer, utöka antalet anställda psykologer och utse en psykolog med psykologiskt ledningsansvar. Eftersom det innebär en organisationsförändring har redan processen påbörjats genom information till de fackliga företrädarna och rektorerna. Organisationsförändringen kommer även att förhandlas i samverkan med facken i och med att de tjänster som planeras att centraliseras idag finns på skolorna.

Målet är att den nya organiseringen av psykologgruppen ska vara på plats höstterminen 2023.

Psykosocial resurs och Medicinsk resurs

I linje med Vilna-utredningens analys och förslag ser förvaltningen att det är gynnsamt med en fördjupande process gällande den organisatoriska tillhörigheten av kuratorer och skolsköterskor.

I utredningen nämns en tidsaspekt inom två år.

Under vårterminen 2023 påbörjas ett arbete för att öka likvärdighet och kvalitet i kuratorsgruppens arbete inklusive uppdragsbeskrivning, förankrade och dokumenterade arbetssätt, kollegial kompetensutveckling och metodutveckling.

I dessa frågor finns det redan idag ett etablerat och välfungerat arbete och en struktur gällande elevhälsans medicinska insats.

Målet är att det för kuratorsgruppen, innan utgången av 2023, ska finnas etablerad motsvarande struktur och innehåll för kvalitetsarbete som det finns för skolsköterskegruppen.

Till höstterminen 2023 planerar förvaltningen det fördjupande arbetet gällande den organisatoriska placeringen av kuratorer och skolsköterskor. Målet är att ha ett resultat som kan tillämpas från och med höstterminen 2024.

Kvalitetsindikatorer

Ett fungerande kvalitetsarbete är avgörande för att verksamheten ska kunna främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Kvalitet inom utbildningsväsendet definieras som en samlingsbeteckning för hur väl verksamheten uppfyller nationella mål, svarar mot nationella krav, riktlinjer och kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån rådande förutsättningar.

Kvalitetsindikatorer är kännetecknen på kvalitet. Sammantagna i ett indikatorsystem säger indikatorerna något väsentligt om helheten. Förvaltningen anser att det finns anledning att se närmare på ett alternativt upplägg gällande kvalitetsindikatorer än det som finns framskrivet i Vilna-utredningen.

Det alternativa upplägget är mer centrerat kring indikatorer som utgår från att tydligare svara mot huvudmannens ansvar för elevhälsans kvalitetsuppfyllelse av nationella mål och riktlinjer/lagkrav.

Förvaltningen önskar arbeta fram kvalitetsindikatorer i linje med nedan där målbilden är att börja använda de nya kvalitetsindikatorerna under höstterminen 2023.

A: Lagstiftningens grundläggande förutsättningskrav för elevhälsoverksamhet

- 1 – Skolan har tillgång till en samlad elevhälsa där samtliga lagstadgade elevhälsoprofessioner ingår
- 2 – Skolan har tillgång till en elevhälsobemanning som räcker för att främst arbeta hälsofrämjande förebyggande
- 3 – Skolans elevhälsa har ett kontinuerligt och strukturerat samarbete med lärare och annan skolpersonal
- 4 – Skolans elevhälsoarbete bedrivs både på individ-, grupp- och skolenhetsnivå
- 5 – Skolans elevhälsoarbete är en del av skolans kvalitetsarbete

B: Elevernas rätt till inflytande över sin utbildning

Elevernas rätt till inflytande över sin utbildning handlar bl.a. om elevernas kännedom om, och möjliga nyttjande av elevhälsan, samt om eleverna har möjlighet att på eget initiativ och utifrån eget upplevt behov kontakta adekvat yrkeskategori.

- 1 – Eleverna är informerade om elevhälsans uppdrag och funktion
- 2 – Eleverna känner till var, hur och när de kan nå samtliga professioner inom skolans elevhälsa.

Kvalitetsmått för elevens uppfattning om elevhälsans tillgänglighet

Förvaltningen planerar att i kommande Trygghetsenkät addera frågeställning om "det är lätt eller svårt att nå skolsköterska/ kurator/ psykolog/ skolläkare när jag behöver".

Förutsättningen att införa en digital elevhälsa/digital ingång som ökar tillgängligheten till elevhälsan bör analyseras och kostnadsberäknas

Förvaltningen kan konstatera att flera kommuner har tagit steget att utveckla sin elevhälsa i digital riktning med ökad tillgänglighet för eleverna. Här finns det bland annat erfarenhet från pandemitiden att ökad digital tillgänglighet inom elevhälsan öppnade upp för underlättande kontaktvägar för elever generellt men även särskilt för vissa elevgrupper. På området digital elevhälsa finns flera olika tänkbara lösningar som till exempel egna kommunuppbyggda e-tjänster liksom köp av färdiga portaltjänster med helhetslösningar.

Förvaltningen planerar att utföra en omvärldsspaning för att se på olika möjligheter för att få underlag till beslut till vad som kan fungera bäst för Danderyds kommun inklusive kostnadsjämförelse. Förvaltningens tidsplan för detta arbete är läsåret ht 23–24.